

Malalai Joya

"Ara mateix hi ha més casos de violacions que mai a l'Afganistan"

La jove diputada afganesa Malalai Joya va ser expulsada del Parlament del seu país, la Loya Jirga, el 21 de maig de 2007. El motiu: en una entrevista televisiva va dir que el Parlament era pitjor que un estable, ja que com a mínim els animals que hi ha en un estable tenen alguna utilitat, però en canvi la cambra parlamentària afganesa és plena de criminals i traficants de drogues. Diversos juristes afganesos han dit que la decisió és il·legal, ja que un diputat no pot ser expulsat del seu seient. Malgrat que ella ha apel·lat contra la decisió, encara li està prohibit d'entrar a l'edifici de la Loya Jirga.

Malalai Joya, que actualment té 30 anys i que va aconseguir l'acta de diputada per primer cop el 2003, ha visitat Barcelona en la seva gira internacional per denunciar, sobretot, la situació de violència que pateix el poble afganès i, en especial, les dones. I és que assegura que l'ocupació de l'Afganistan ha fet augmentar, encara més, les agressions contra les dones. Joya exigeix que marxin les tropes que envaeixen el seu país com a pas imprescindible perquè el poble afganès visqui en democràcia.

Com és que després d'un any i mig encara no ha pogut tornar al Parlament?

Al principi el problema va ser trobar un advocat que em defensés. Ho vaig demanar a advocats que són demòcrates, però tenien por, i com

que no s'atreuen a dir-me que no per aquest motiu, em demanaven molts diners. Finalment vaig trobar un advocat que s'hi va avenir, però és molt jove, només té 25 anys, i per tant molt poca experiència. Un cop tenia advocat, vam recórrer contra l'expulsió, però estan tardant molt a respondre. Mentrestant, ni tan sols ell pot entrar al Parlament, perquè li

diuen que està relacionat amb mi. Després de pressionar molt i de fer rodes de premsa, hem aconseguit que ens respongués el portaveu del Parlament, però el que ha dit és que tancaria el cas i podria tornar al meu escó si demano perdó pel que vaig dir, cosa que no faré.

Malgrat l'ocupació, la guerra i que no li deixen fer la seva feina, vostè continua vivint a l'Afganistan.

Sí, i tant. Ara sóc fora per denunciar a Europa la situació que viu el meu país, però quan acabi la gira hi tornaré. El problema és que no només em tenen apartada del Parlament, sinó també dels mitjans afganesos. Així que la gent es pensa que he marxat del país. Uns periodistes estrangers em van dir que havien estat en algunes províncies i quan preguntaven a la gent què pensava de mi, els deien que em donen suport, però que no els agrada que no visqui a l'Afganistan. És el que els diuen els mitjans, i ells no tenen altra manera de saber-ho.

Si no té accés als mitjans locals, com es fa sentir?

D'una banda a través de mitjans internacionals. Per exemple, fa un temps una noia de 14 anys va ser raptada pel fill d'un membre del Parlament. La noia ho va denunciar, però la policia no ha fet res. Així que ella em va demanar ajuda, i jo el que vaig fer va ser presentar-li un periodista anglès, que ha escrit sobre el seu cas i ha aconseguit que en parlin al Channel 4 d'Anglaterra.

Però com pot fer que la gent dins de l'Afganistan conegui aquestes denúncies?

Quan he fet rodes de premsa, jo dono el meu número telèfon perquè la gent em telefoni per explicar-me les seves denúncies. Tot i que no surto gairebé mai als mitjans, he aconseguit que ara alguna gent tingui el meu telèfon i així em truquen per explicar-me la seva situació, i els vaig a visitar. Cada dia tinc l'agenda plena de trobades amb gent diversa que ens vol explicar els seus problemes. Alguns que em truquen, però, és per insultar-me; m'amenacen, em diuen que em violaran.

Tenim la imatge de les dones afganeses tapades amb la burca abans de la guerra. Ara veiem una diputada com vostè al Parlament. Com ha aconseguit arribar-hi?

Abans de ser parlamentària jo era activista d'una organització per promoure les capacitats de les dones afganeses; fèiem activitats educatives i sanitàries. Com que tenia un contacte molt directe amb les dones que patien situacions de pobresa, exclusió, violència, quan em vaig presentar van decidir votar-me. La nostra organització continua actualment fent feina: tenim una clínica de salut, un orfenat, fem cursos de lectura, d'informàtica. Això ho fem en grup, no sóc pas jo sola. Quan em vaig presentar el 2005 per segona vegada, a la gent li agradava la feina que havia fet i em van tornar a votar.

Que vostè aconsegui arribar al Parlament es pot interpretar com una millora a l'Afganistan?

El govern m'assenyala per dir que sí que hi ha democràcia. Però els parlamentaris demòcrates som una minoria, la gran majoria de diputats són senyors de la guerra, criminals i traficants de drogues que estan en contra dels drets humans. Tots ells utilitzen el sistema només pel seu propi interès.

Abans que l'expulssin del Parlament, quina relació mantenia amb els altres diputats?

Des del principi, tots aquests parlamentaris que no són demòcrates m'han insultat, amenaçat i fins i tot m'han pegat. Quan un dia em vaig aixecar per queixar-me, un diputat em va agafar pel braç i em va dir: "As-seu-te, prostituta". I jo li vaig dir que si de debò fos musulmà li haurien de tallar la mà per haver-me tocat, ja que segons els fonamentalistes un home no pot tocar una dona. La gent com aquest diputat i com els talibans donen una imatge molt dolenta de l'Afganistan a la gent d'arreu del món, però la gent musulmana no és com els talibans, que en realitat no tenen l'islam dins del cor. Malgrat totes aquestes agressions i amenaces, no han aconseguit silenciar-me.

Per què diu que alguns d'aquests diputats són criminals?

Ho explicaré amb un exemple: hi ha un membre del Parlament que es diu Burhanudin Rabbani que està denunciat per criminal per Human Rights Watch. Ell és el que s'anomena un senyor de la guerra. Doncs l'han denunciat perquè 13 dels seus homes van violar una dona de 23 anys a la província de Badakhshan. Només algun diari demòcrata en va parlar. I dins del Parlament, quan jo ho vaig voler denunciar, enlloc de debatre sobre com fer front a aquests crims horribles, em van apartar el micròfon dient que sóc infidel i comunista.

Un altre membre del Parlament és el comandant Piram Qol. Ell va matar dos nens de 6 i 7 anys ofegant-los en un riu a la província de Takhar. Quan la gent va trobar-ne els cossos van fer una manifestació enorme a la regió. És la manifestació més gran que hi ha hagut a la història a Rustaq. Quan vaig denunciar el cas al Parlament també em van apagar el micròfon i em van dir que parlés només de la meua província.

De les properes eleccions en sortirà un Parlament i un govern encara menys democràtics

Quina és la reacció del president del país, Hamid Karzai, davant d'aquestes denúncies?

Posaré un altre exemple perquè la gent se'n faci a la idea: hi ha un jove periodista que es diu Parwiz Kambakhsh, que ha estat condemnat a 20 anys de presó per haver imprès i distribuït un article d'Internet que criticava que s'usés l'islam contra les dones. I Karzai ha permès que el condemnessin. En canvi, Karzai ha indultat tres homes que van violar d'una manera molt cruel una dona. Com és possible dir que hi ha democràcia i justícia quan un president fa una cosa com aquesta? El sistema és mafiós i està en mans dels senyors de la guerra, els senyors de la droga i criminals. I a més hi ha els talibans, que han esdevingut més forts.

Per justificar l'ocupació, una de les raons que van donar els EUA va ser defensar els drets de les dones. Però, què n'ha quedat d'aquelles paraules?

Era només una estratègia per justificar l'ocupació, però l'interès real és controlar aquest país estratègic de l'Àsia central. Deien que estaven

contra els talibans perquè agredien les dones, però ara continua el feixisme contra les dones i ningú no en parla. Fins i tot avui en dia hi ha més casos de violacions que mai a l'Afganistan. En els últims sis mesos, només a les províncies del nord d'Afganistan els mitjans de comunicació han parlat de 12 casos de violacions. Però imagineu quants més n'hi ha d'haver que no han sortit a la premsa. Els EUA no són honestos, i ara fins i tot ens trobem que estan negociant amb els talibans. A Kabul mateix hi ha caps dels talibans que hi viuen tranquil·lament. El que tenim és una burla de democràcia.

Quines altres situacions de violència pateixen les dones afganeses?

Li donaré algunes xifres: segons el Fons de Desenvolupament de les Nacions Unides per a la Dona, el 65 % de les 50.000 vídues de Kabul i milers de dones a la resta del país veuen el suïcidi com l'única opció per sortir de la misèria i la desolació; més del 95 % de les dones afganeses pateixen depressió; cada 28 minuts una dona mor per motius relacionats amb el part; la violència contra les dones afecta el 80 % de les afganeses en algun moment de la seva vida actualment. Puc donar-ne molts, molts exemples: Fatma, de 22 anys, va ser atacada pel seu marit i cremada amb aigua bullent; Basira, de tan sols 14 anys, va ser segrestada per tres homes al nord de l'Afganistan, un dels quals era fill d'un membre del Parlament, així que la policia no ha fet res per investigar-ho; a una altra dona el seu marit li va tallar el nas i les orelles... Em podria estar molta estona explicant-te agressions. Amnistia Internacional ha elaborat informes on denuncia també tota aquesta violència. Com pots veure, la situació de la dona és un desastre, especialment a les províncies més allunyades de Kabul.

Al marge dels atacs dels talibans, quin altre tipus de resistència hi ha a l'ocupació i al govern?

Actualment la gent s'està manifestant en contra de l'ocupació, i ho fan acceptant el risc de ser segrestats i torturats. Així que això ens dóna una gran esperança. I també ens vénen a buscar perquè denunciem les situacions que pateixen. Això em dóna esperança per construir un futur democràtic, per alçar-nos contra els senyors de la guerra i els talibans. El que nosaltres diem, però, és que el primer que cal és que les tropes marxin, i que ens deixin que siguem els afganesos qui resolguem la nostra situació. Nosaltres diem que si volen ser honestos amb la població afganesa, que donin suport a les dones i homes demòcrates d'aquest país, que en tenim molts.

Un dels altres problemes que hi ha a l'Afganistan és el tràfic de drogues. He llegit en un informe de l'Institut d'Estudis Estratègics dels EUA que s'estima que els funcionaris del govern afganès estan darrere de com a mínim el 70 % del tràfic d'opi i que més del 25 % dels 249 diputats són sospitosos de tenir relació amb el tràfic de drogues. Què hi fa el govern?

El 93 % de l'opi que actualment es produeix al món surt de l'Afganistan, ho ha reconegut l'ONU en un informe. I què hi fa el govern? Doncs la BBC i altres revistes de referència importants han dit que el germà del president, Ahmed Wali Karzai, és un traficant important de droga. Als

discursos oficials, el govern diu als camperols pobres que parin de plantar opi, però els governadors de les mateixes províncies són importants traficants importants de drogues, i el govern ho sap.

Què n'espera, de les properes eleccions que se celebrin?

De les properes eleccions en sortirà un Parlament i un govern encara menys democràtics i on els senyors de la guerra hi tindran més poder. Ho dic perquè tenim experiència, i sé que ells ara són més poderosos i tenen més capacitat de fer trampes. El proper president serà el que la màfia i els EUA vulguin, i tothom ho sap. Com Karzai, que no és més que un titella en mans d'aquests senyors de la guerra.

Amb la victòria d'Obama, creu que hi pot haver algun canvi positiu a l'Afganistan?

Obama, durant la campanya, va dir que volia retirar les tropes de l'Iraq, però en canvi que en portaria més a l'Afganistan. Les polítiques exteriors dels EUA les elabora la CIA, així que només hi haurà petits canvis petits. Estic convençuda que per a nosaltres Obama serà el mateix que Bush.

Té por de tornar a l'Afganistan?

Jo no tinc por, tot i que no vull ser una heroïna, no vull que em matin, és clar. Però el que de debò em preocupa és el silenci polític, que s'amagui la veritat. La gent jove té esperances, i jo, que sóc jove, en tinc moltes per al meu país, per a la meua gent. Vull estar viva per ajudar que la democràcia sigui possible. Sóc feliç quan veig que cada dia augmenta el suport que rebem. I si algú vol ser solidari amb l'Afganistan, que doni suport al moviment prodemocràcia i antifonamentalista, i que ens ajudi a portar aquests criminals als tribunals i a treure les tropes d'ocupació del país.

Laia Altarriba i Piguillem

Periodista
Fotografies: Miquel Llop

